

Sásdi Szociális Szolgálat

7330 Sásd, Arad u. 1.

„Az időskor ne az élet vége, hanem annak koronája legyen.”

Szakmai Program

A Szakmai Programot a Sásdi Szociális Társulás Társulási Tanácsa az 1/2024. (I.29.) sz. határozatával jóváhagyta.

Hatályos: 2024. március 1-től.

Sásd, 2024. január 29.

A fenntartó képviselőjében:

SSZT Tanács Elnöke

2024.

Tartalom

Bevezetés	3
I. A szolgáltatás célja, feladata, együttműködés más intézményekkel	4
1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	4
A) A nappali ellátás	4
B) A házi segítségnyújtás	8
C) A szociális étkeztetés	11
2. Más intézményekkel történő együttműködés	13
3. Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogainak védelme	14
A) Az ellátást igénybe vevők jogai	14
B) A szociális szolgáltatást végzők jogai	15
II. Az ellátandó célcsoport jellemzői	15
III. Az ellátások igénybe vételének módja	16
A) A nappali ellátás igénybevételének módja	16
B) A házi segítségnyújtás ellátás igénybevételének módja	17
C) A szociális étkeztetés ellátás igénybevételének módja	17
IV. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	18
V. Demenciával élő személyek nappali ellátásának további szabályai	20
VI. Jogszabályi háttér	23
Mellékletek:	
1.sz. melléklet: Megállapodások	
2. sz. melléklet: Házi rend	
3. sz. melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat	

Szakmai program

Szakfeladat száma: 853266

Bevezetés

Küldetésünk: Valljuk, hogy minden ember alapvetően jó és értékes, feladata és küldetése van a földön. Az intézmény nap, mint nap azon fáradozik, hogy a szociális szolgáltatás központjában álló EMBER a bizalom, biztonság, békeesség érzésével találkozáva kapja meg az általa és családja által választott, igényelt szolgáltatást.

A szakmai program a Sásdi Szociális Társulás illetékességi területén, Sásd Szociális Szolgálat - Sásd, Arad u. 1 sz. alatt- székhelyén nyújtott szolgáltatásokra vonatkozik.

Az alábbi településekre, mint illetékességi terület terjed ki (társulás tagjai), az étkeztetés kivételével: Felsőegerszeg, Varga, Meződ, Vázsnok, Palé, Baranyaszentgyörgy, Gödre, Sásd. Az étkeztetés illetékességi területe: Sásd, Felsőegerszeg, Meződ, Palé, Varga és Vázsnok.

A Sásdi Szociális Szolgálat intézmény szervezeti integrációs formájában működik, két szociális alapszolgáltatás különálló szervezeti egységekben történő megszervezésével.

A Szociális Szolgálat az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja:

- idősök nappali ellátása
- demenciával élők nappali ellátásával
- házi segítségnyújtás
- szociális étkeztetés

A Szociális Szolgálatnál megvalósul az alapszolgáltatások egymásra épülése, átjárhatósága. A folyamatos információcsere az egyes ellátási formák dolgozói között lehetővé teszi, hogy mindenki a számára legmegfelelőbb ellátási típusban részesüljön. Kialakítottunk egy információs rendszert, mely a különböző szociális ellátási formákat, az azokat igénybevevőket, a szolgáltatásokban dolgozó kollégák elérhetőségét tartalmazza, így könnyebbé téve az információ cserét és az együttműködést.

Az alapszolgáltatások biztosítása folyamatos, ezért:

A Szociális Szolgálat vezetőjének hosszabb távolléte estén az intézményvezető helyettesítésével megbízott személy látja el a feladatokat.

A munka koordinálhatósága és szervezhetősége érdekében a házi gondozásban dolgozók helyettesítéséről az intézményvezető dönt. A területen dolgozók, helyettesítési rendben előírtak szerint helyettesítenek.

- A nappali ellátás és a szociális étkeztetés esetében az esetlegesen szükségessé váló helyettesítéseket az intézmény vezetője a szakszemélyzet ideiglenes átcsoportosításával oldja meg.
- A Szociális Szolgálat Idősök Nappali Ellátásának dolgozói szükség esetén helyettesítik a településen a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozót.

A helyettesek személyéről a Szociális Szolgálat dolgozói, valamint az ellátottak is tájékoztatást kapnak.

Az egyes közalkalmazotti és vezetői munkaköröknek, a döntéshozatal szintjeinek és a helyettesítések rendszerének részletes szabályozása része az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának.

I. A szolgáltatás célja, feladata, együttműködés más intézményekkel

Az idősek klubja nappali ellátás alapvető célja, a szolgáltatást igénybevevők számára a **nappali ellátás elérhetősége biztosítva legyen**. Módot adva ezzel a közösségi együttlétre, a pihenésre, a közösségi programokon való részvételre.

A nappali ellátás alapvető célja:

„A saját otthonukban élő, valamennyi rászoruló számára egyenlő eséllyel hozzáférhető szolgáltatást nyújtson a térségben.”

Felméréseink azt mutatják, hogy Sásdon és a környező településeken is intenzív előregedési folyamat zajlik, továbbá folyamatosan nő az egyszemélyes háztartások száma. Ezek alapján arra kell felkészülnünk, hogy a nappali ellátásban egyre több idős, magányos ember jelentkezik. Felméréseink igazolták, hogy az idősek körében magas számban fordul elő az időskori demencia.

A településen élők egészségi állapota egyre rosszabb tendenciát mutat, illetve a családtagok egyre sokasodó terhei mellett nem tudják felvállalni szeretteik napi gondozását. Egyre több az idős, magányos, demenciával élő - idős ember.

A Településhez közeli Idősek Otthonában hosszú várakozó lista van, mely akár 3-5 év várakozás is lehet, ez a családtagokra is egyre több terhet ró gondozás szempontjából. Ezért a szolgáltatás el kívánja látni a településeken élő idős, demenciával élő, vagy rászoruló személyek nappali ellátását, ezzel közvetve el kívánjuk érni, hogy kevesebb idős várakozó legyen, és a lehető leghosszabb ideig legyen az ellátott saját lakókörnyezetében, családja körében.

Az étkeztetés szociális szolgáltatás alapvető célja azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéssel történő ellátása, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az ellátási területen a hétköznaponkénti meleg ebéd biztosítására van igény, erre épült ki hagyományosan az ellátórendszer (korábban önkormányzati fenntartással működött).

1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása.

A) A nappali ellátás

- a) tanácsadás,
- b) készségfejlesztés,
- c) háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,

d) idősek nappali ellátása kivételével étkeztetés,

e) esetkezelés,

f) felügyelet,

g) gondozás és

h) közösségi fejlesztés

szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Tevékenységek leírása:

- *tanácsadás:* az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű, vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul,
- *készségfejlesztés:* az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására,
- *háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:* az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani,
- *étkeztetés:* gondoskodás hideg, illetve meleg ételről alkalmilag, vagy rendszeresen a szolgáltatást igénybe vevő lakhelyén, szolgáltatónál, egyéb étkezdében, vagy közterületen,
- *esetkezelés:* az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
- *felügyelet:* az igénybe vevő lakó,- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes, vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll,

- *gondozás*: az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését,
- *közösségi fejlesztés*: egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködéseket valósít meg.

A Szociális Szolgálat szakmai tevékenysége a szociális területen felmerülő, megoldásra, kezelésre váró problémák, élethelyzetek széles spektrumára terjed ki úgy, hogy a település lakosságának valamennyi korcsoportja számára alternatívát kínál. Jól működő intézményünk szakmailag felkészült arra, hogy demenciával élő személyek nappali feladatellátását teljes körűen ellássa.

Az intézmény széleskörű tevékenységének köszönhetően, a szakmai program megvalósításának eredményeként a szociálisan, mentálisan, vagy egészségi állapotuk, aktuális élethelyzetük miatt rászoruló lakosság segítséget, támogatást kap, következésképp a problémák kezelhetőbbé válnak, tompulnak az egyéni, környezeti, a társadalmi feszültségek.

A nappali ellátás hozzáférhetőségének - valamennyi a szolgáltatásra jogszabályilag jogosult számára - **biztosítása** lényeges eleme az egyes szociális szolgáltatási formák egymásra épült, koordinált működésének.

A napközben igénybe vehető szociális szolgáltatások is növelik a rászorulóknak biztonságát, és hozzájárulnak ahhoz, hogy minél hosszabb ideig az idős ember saját otthonában élhessen.

A nappali ellátás olyan szociális ellátási forma, amelynek keretében elsősorban **a saját otthonukban élő, idős emberek** részére biztosít lehetőséget a **napközbeni tartózkodásra**, igény szerint étkezésre, társas kapcsolatokra és alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Az ellátás elsősorban a tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyekre terjed ki.

Az ellátás keretében az igénybevevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A Nappali ellátást biztosító klub, nyitvatartási idejét, a helyi igényeknek megfelelően kell meghatározni, de az napi 6 óránál kevesebb nem lehet.

A klub nyitvatartási ideje
7.30-tól – 16.00-ig hétfő – csütörtökig
7.30-tól – 13.30-ig péntek

Az **engedélyezett férőhelyek száma**: 75 fő (ebből változó létszámmal 24 fő demenciával élő személy)

A személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormái az 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 2 sz. melléklete alapján a következő:

Nappali ellátást nyújtó intézmények
Idősek nappali ellátása:

- nappali ellátást vezető	1 fő
- gondozó (50 főre vetítve)	2 fő
Demens személyek nappali intézménye ellátottak (50 főre vetítve)	
- terápiás munkatárs további	8 fő

Az 1/2000 ((I.7.) SZCSM rendelet 84/A.§ előírásainak betartásával a Sásdon működő Idősek klubja a **demens személyek nappali ellátását** is biztosítja, a 84/A § (2) bekezdése szerint; az idősek klubja részeként.

A feladatellátás részletezése

- A **fizikai** ellátás során, az étkezésen kívül lehetőséget biztosít a saját ruhanemű mosására. A személyi tisztálkodás keretében fürdési, körömápolási, hajápolási lehetőséget biztosít.
- Folyamatos feladatot jelent a nappali ellátást szolgáló helyiségek felszereltségének korszerűsítése, a kellemes környezeti kultúra feltételeinek megteremtése.
- A gondozók feladata a nappali ellátást igénybevevőknek az 1. pontban említettek tevékenység során a szükséges mértékű segítség megadása.
- A feltételek biztosításába, a környezet alakításába, szépítésébe az ellátást igénybevevők aktív közreműködését is igényelni kell.
- A **pszichés** gondozás keretében fő feladata; az ellátást igénybevevőknek a kiegyensúlyozott, nyugodt, nyílt családi légkör biztosítása a közösségi lét előnyeinek kiaknázása a szolgáltatáson belüli és az azon kívüli életvezetési segítségnyújtás.
- Az érdemi és egyénre szabott gondozás feltétele a tagok otthoni környezetének megismerése, a változások nyomon követése.
- A pszichés gondozás keretében külön figyelmet kell fordítani az elszigetelődés, a magába fordulás kiküszöbölésére, az emberi kapcsolatok erősítésére. Kiemelt figyelmet kíván az megromlott családi kapcsolatok kezelése, helyreállításának segítése.
- A mentális munka hatékonyságának növelését szakemberek (pszichológus, pszichiáter) igénybevételeivel is erősíteni kell.
- A szabadidő hasznos és tartalmas eltöltését szolgálják a szervezett **foglalkoztatási és kulturális** programok. Ezek elsődlegesen a résztvevők igényeihez igazodnak, de feltételezik a gondozók kezdeményező szerepét is.
- A **programok sokszínűsége** biztosítja a szolgáltatást igénybevevők minél szélesebb körének aktivitását. (Dia és videó-vetítések, tudományos-, ismeretterjesztő-, egészségügyi előadások, élménybeszámolók, jogi ismeretek, környezetvédelmi előadások, egyházi jellegű rendezvények, ünnepi megemlékezések műsorok, közös főzések, bálók, kirándulások, kulturális rendezvények megtekintése, termékbemutatók, felolvasások, esetmegbeszélések, könyvtár, társasjátékok, közös névnapok, illetve születésnapok, ajándékkészítés, kézimunkázás tánc és ének tanulás, gyaloglás stb.).
- Az **egészségügyi ellátás** keretében a nappali ellátásban részesülők egészségi állapotának figyelemmel kísérése, a szükséges egészségügyi ellátáshoz való időbeni hozzájuttatás biztosítása a feladat. Kiemelt figyelmet kíván a szűrővizsgálatokon való megjelenés elősegítése. Fontos továbbá a klubtagoknál a gyógyszeríratás, kiváltás, adagolás, szedés ellenőrzése. Szakorvosi vizsgálatokra való beutalók, vizsgálatokra való időpont egyeztetés.
- Hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, továbbá szükség esetén segítségnyújtás a pénzkezeléshez, pénzbeosztáshoz.

B) A házi segítségnyújtás

A **házi segítségnyújtás alapvető célja**: a térség valamennyi településén élő, közülük szolgáltatást igénylő, rászoruló számára egyenlő eséllyel hozzáférhető szolgáltatást nyújtson. Ennek megfelelően alapvető cél a társulás valamennyi településén a házi segítségnyújtás megszervezése.

A jól működő házi segítségnyújtás teremtheti meg a lakóhelyen, **saját lakáson való ellátás lehető leghosszabb ideig történő fenntartásának feltételeit.**

A szolgáltatás feladata

Az 1993. évi III. törvényben kötelezően előírt házi segítségnyújtás megszervezése a társult településeken úgy, hogy a szolgáltatások elérhetősége, szakmai színvonala azonos legyen a társulás területén. A szolgáltatás működtetése és szakmai irányítása a Sásdi Szociális Szolgálat feladata.

A Sásdi Szociális Szolgálat a lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával ellátja a társulás területén az alapszolgáltatási feladatokat. A mindennapi munka középpontjában a gondozásra, ápolásra szoruló emberek fizikai szükségleteinek ellátása, a lelki egészség biztosítása, ezzel a boldog, békés öregkor megteremtése áll.

A házi segítségnyújtás

- a) a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás,
- b) a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás

szolgáltatási elemet biztosít.

Tevékenységek leírása:

- **gondozás**: az igénybevevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.
- **háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás**: az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget, vagy személyi gondozást nyújtanak.

A szociális segítség keretében az alábbi segítséget nyújtja:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,

- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

A személyi gondozás keretében az alábbi segítséget nyújtja:

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- és a szociális segítséget.

A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztevékenységei

Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálósobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- közkútról, fürtekútról vízhozás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hó eltakarítás és síkosság mentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinenciával élő beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolása
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- sztómaszák cseréje
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

A házi segítségnyújtásban dolgozók, a munkakörükből adódó tevékenységüket elsősorban az ellátottak személyi életterében végzik, hétfőtől csütörtökig 7.30-15 óráig pénteken, 7.30-13.30 óráig, 15 – 16 óráig, adminisztratív tevékenységet végeznek az intézményben.

Az **engedélyezett ellátottak száma: 60 fő**

A személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormái az 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 2 sz. melléklete alapján a következő:

Házi segítségnyújtás

- a) házi segítségnyújtás 5. számú melléklet A) pontja szerinti tevékenységnaplóban összesített óraszám alapján – gondozó /ápoló – 1 fő
- b) 10 vagy több fő állású gondozó esetén – vezető gondozó 1 fő

A gondozók havi számának meghatározása az 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklet szerint a tevékenységnaplókban ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítése alapján kell meghatározni. Az ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítésekor kapott összeget, ha 147-el elosztjuk, megkapjuk a gondozói létszámszükségletet. Egy gondozó közvetlen gondozásra fordított havi órakerete 147 óra.

C) A szociális étkeztetés

Az étkeztetés, mint szociális alapellátás (Szt. 62. §) a korábbi ellátás átszervezésével kerül a Szociális Szolgálathoz. Korábban Sásd Város Önkormányzata fenntartóként saját maga, kormányzati funkcióként működő szolgáltatóval biztosította a feladatellátást, feladatátadási megállapodással több település részére. A társulás fenntartásában és a Szociális Szolgálat keretében a feladatellátás gazdaságosabban és hatékonyabban működtethető.

Intézményünk a szociális igazgatásokról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv és az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet alapján látja el a szociális étkeztetést, mint kötelező alapszolgáltatást.

A szociális étkeztetésben részesülhetnek azon személyek, akik koruk és betegségük miatt saját étkezésüket képtelenek megoldani, vagy szociális (anyagi) helyzetük miatt rászorulnak, legalább egyszeri étkezésük nem biztosított. Az étkeztetés szolgáltatással a rászorulóknak körében jelentkező napi egyszeri meleg ételhez való hozzájutást kell biztosítani, senki se nélkülözze a meleg étkezést, mert maga vagy családja képtelen ennek előállítására.

A szolgáltatás keretén belül a vásárolt élelmezés biztosítása és kiszállítása történik, a szervezet keretén belül konyha működtetésére, ebéd előállítására nem kerül sor.

A szolgáltatás működtetésének célja a rászorulóknak alapvető élelmezési szükségletének biztosítása, önálló életvitelének megkönnyítése, főként az idősek esetében annak elősegítése, hogy minél tovább saját lakókörnyezetükben élhessenek, kitolva azt az időt, amikor családjuk vagy a szociális ellátórendszer magasabb szintű ellátására lesznek utalva.

A szolgáltatás korábbi működtetési formájában is – a népességsökkenés ellenére, összefüggésben az idősebb népesség arányának növekedésével, az elöregedéssel mind a falvak mind a város esetében – növekvő számú ellátottról gondoskodik. Állandóan növekszik azok száma, akik az ellátásra rászorulnak. Nő az idősek, köztük az egyedül élők, továbbá a fogyatékosok, a betegségük folytán meleg étel előállításában akadályozottak száma és aránya. Az utóbbi években pedig megjelent az a réteg is, amellyel korábban nem találkoztunk: a szőlőkben, hétvégi házakban vagy alkalmilag ismerősöknél lakó hajléktalanok, akik szociális helyzetét igen hatékonyan javítja a napi egyszeri meleg ételhez való hozzájutás.

A növekvő igényeket a szolgáltatás mindenkor 100 %-osan ki tudta elégíteni és a jövőben is elegendő kapacitás áll rendelkezésre.

A szolgáltatás az ellátórendszerben az alapszolgáltatások legrégebbi és legalapvetőbb eleme. A települések mindegyikében működő falugondnoki szolgáltatás (települési fenntartásban), az intézményünkben biztosított házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, továbbá a családsegítés, támogató szolgálat (társulási, központi, illetve nem állami fenntartásban) szolgáltatásokkal együtt jól kiszolgálja a lakosság alapvető szociális ellátás iránti igényeit. A helyi szociálpolitikai célokhoz, megfogalmazott irányelvekhez, a kistérségi és a megyei szolgáltatástervezési koncepcióhoz jól illeszkedik.

Az étkeztetésre a többi alapellátási forma mellett is szükség van, más módon nem lehet a jelentkező szükségleteket kielégíteni.

A szociális étkeztetés szolgáltatás keretében, a szociálisan rászorult igénylő számára napi egyszeri meleg étkezés biztosítása történik. Az étkezés történhet kiszállítással és elvitellel. Ezek a lehetőségek mindenképpen segítséget jelentenek a rászorulóknak.

Az étkezést igénybe vevő idős emberek napi kapcsolatban vannak az ebédet kiszállító személyzettel, így problémáikat személyesen és telefonon is jelezhetik. Jelenleg 197 fő igényel étkeztetést.

A személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormái az 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 2 sz. melléklete alapján a következő:

Étkeztetés 100 fő felett 1 fő asszisztens

A feladat ellátását egy 8 órás asszisztens végzi. A munka hatékonyságának növelését a szakszemélyzet ideiglenes átcsoportosításával oldjuk meg.

A szolgáltatás a rászorultak napi egyszeri meleg étellel (ebéd) való ellátását foglalja magában. Az étkeztetésre csak munkanapokon van lehetőség.

Az étkeztetés formája: szociális konyha keretében nyújtott ellátás, iskolai intézményi étkezőhelyen nyújtott szolgáltatás, ahol az étel előállításának helyén az étel helyben fogyasztására nincs lehetőség.

Az étkeztetés az igénybe vevő szükségleteihez igazodóan választásának megfelelően az étel

- elvitelével vagy
- lakásra szállításával történik.

A kistelepüléseken (Felsőegerszeg, Meződ, Palé, Varga és Vázsnok) a falugondnoki szolgálatok helybe viszik az ebédet, Sásdon az intézményünk biztosítja a házhoz szállítást. A kora vagy egészségi állapota miatt az étel átvételére képtelen személynek – kérelmére – az ebéd házhoz szállítását kell biztosítani. Az étkeztetésre való jogosultságot megállapító határozatban erről rendelkezni kell. Az ebéd lakásra szállításáról a szolgáltatás keretében intézményünk gondoskodik.

A kiszállítást nem igénylő ellátott az ételt maga vagy megbízottja veheti át az ebéd előállításának helyén (Sásdi Általános Művelődési Központ napközi konyhája Sásd, Szent Imre út 25-27.), mint kiosztóhelyen.

A konyha összesen 450 adag ebédet állít elő, ennek keretében kell gondoskodni – a gyermekétkeztetés és a dolgozói étkeztetés mellett – a szociális étkeztetés igény szerinti adagszámú ebédjének előállításáról.

Az ebéd kiadagolására, szállítására alkalmas edények (éthordó) biztosításáról, annak tisztántartásáról és szükséges cseréjéről az ellátott kötelezően gondoskodni.

Az étkeztetés feladatát az asszisztens végzi, aki

- a) közreműködik az ellátás igénylésében, a szociális rászorultság megállapításában,
- b) előkészíti a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges dokumentációt, vezeti az ellátottak nyilvántartását,
- c) megrendeli a konyhától az ebéd adagszámot,
- d) vezeti az igénybevételi naplót,
- e) közreműködik a térítési díj beszédésében,
- f) megszervezi és végzi az ebéd házhoz szállítását.

Az asszisztens munkáját az ebéd kiszállításában gépkocsi és napi 4 órában gépkocsivezető segíti. Az asszisztens feladatai ellátásáról munkaköri leírásában foglaltak szerint gondoskodik. Munkája ellátása érdekében az ellátottakon felül kapcsolatot tart:

- a konyhával az ebéd megrendelése,
- a falugondnokokkal és a gépkocsivezetővel a kiszállítás megszervezése,
- a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal Pénzügyi Irodájával a térítési díjak beszedése érdekében,
- a házi segítségnyújtást, nappali ellátást végző gondozókkal, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársaival.

Az asszisztensnek az 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 3. számú mellékletében előírt szakképzettséggel kell rendelkezni.

Az asszisztens helyettesítéséről az intézményvezető gondoskodik.

A szolgáltatás igénybe vételéről a szociálpolitikáért felelős miniszter által meghatározott, a Szociális Ágazati Portálon közzétett formában igénybevételi naplót vezet az intézmény.

2. Más intézményekkel történő együttműködés

A Nappali ellátást nyújtó, Szociális étkeztetést és Házi segítségnyújtást végző intézmény kapcsolati hálója:

➤ Fenntartóval

- Sásdi Szociális Társulás Tanácsával - a működéssel kapcsolatos feladatok ellátása miatt
- Társult települések vezetőivel, szociális ügyintézőivel - új szolgáltatások indítása, napi aktuális feladatok elvégzése miatt
- Önkormányzati Hivatal (Sásd) igazgatási ügyintézőivel ellátottak jövedelmi viszonyainak tisztázása, szociális ellátások biztosítása miatt, egyéb ügyintéзések miatt.
- Sásdi Általános Művelődési Központtal és annak konyhájával az ebéd megrendelése, szállításra való előkészítése tekintetében.
- Járási Hivatallal ügyintéзések miatt, pl.: okmányiroda, gyámhivatal gondnokokkal való kapcsolattartás stb.

➤ Szociális ágazatban

- Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központtal, mint illetékes családsegítő szolgálattal,
- Országos Betegjogi, Ellátott jogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központtal
- falugondnoki szolgáltatással: a települések mindegyikén falu(tanya) gondnoki szolgálat működik. A falugondnoki szolgálatokkal együttműködünk valamennyi általunk nyújtott szolgáltatás, de különösen az étkeztetés területén. A falugondnok részt vesz az ebéd házhoz szállításában, a saját településre szállítással és házhoz szállítással.

A falugondnok szervező tevékenységgel vesz részt az intézmények szolgáltatások iránti igények felmérésében. Egyrészt folyamatosan figyelemmel kíséri az egyedül élőket, az időseket, a betegeket. Felméri a rászorulóknak szociális ellátás iránti igényét, szükségességét és az ügyintéзésben való közreműködéssel az ellátáshoz való hozzájárásban segít. Ezzel biztosítja a saját falugondnoki programjának érvényesülését is: a rászorulóknak lakókörnyezetükben történő biztonságos ellátását.

Információkat közvetít a szolgálat és az ellátott között, ellátotti igényeket, bejelentéseket egyeztet stb.

A falugondnok és az intézmény szükség szerinti rendszerességgel tart egyeztetést, információcserét.

- **Egészségügy területéről**
  - Szent Lukács Egészségügyi Nonprofit Kft. Kórházának szociális munkásával, a felmerülő szociális problémák megoldása miatt
  - Sásd és a társulás településeinek házi orvosával folyamatos kapcsolattartás az ellátottak egészségügyi szükségletei miatt
  - Gyógyszerekkel, előadások tartása, tanácsadás igénybevétele
- **Oktatás területéről**
  - Sásd és környező városok közoktatási intézményeiből önkéntes diákokat fogadunk a közösségi szolgálat teljesítése miatt
  - Felsőoktatási intézményekből gyakorlatra fogadunk diákokat, ez írásbeli megállapodás alapján történik
  - OKJ-s képző intézményekkel megállapodunk, hogy gyakorlati helyet biztosítunk
- **Egyéb**
  - informatikai rendszereink működtetése, rendszergazdával, illetve szakmai program fejlesztőivel munkakapcsolat, melyet írásban rögzítünk
  - civil szervezetekkel kapcsolattartás, támogatás, illetve programok lebonyolítása miatt, pl.: Sásdi Deutsch Klub, Mozgáskorlátozottak egyesülete, Levendula idősekért egyesület, Sásdi Óvoda, Vargáért egyesület, Meződért egyesület, Őszidő nyugdíjas klub, Sásdi Lakatos Judit énekkar, Sásdi Zeneiskola,
  - Sásdi Német Nemzetiségi és Roma nemzetiségi önkormányzat
  - Római Katolikus Egyház Plébánia – egyházi ünnepek, misék, beszélgetések

Együttműködéseink szóbeli megállapodáson alapulnak, illetve feladatokhoz kapcsolódó aktuális munkakapcsolataink vannak.

3. Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogainak védelme

A) Az ellátást igénybe vevők jogai

Az ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete, vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz. Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos jogok (különösen az élethez, az emberi méltósághoz, testi épséghez, testi-lelki egészséghez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

A szociális munkát végzők az általános adatvédelmi szabályokon túl is kötelesek biztosítani a titoktartást, és az információk felelős kezelését. A szociális munkát végzők az ellátottak kiszolgáltatott helyzetével nem élhetnek vissza, munkájuk során a segítségnyújtás a döntő.

Az ellátó köteles biztosítani, hogy az ellátott egészségi állapotával, személyes körülményivel, jövedelmi viszonyaival kapcsolatos információkról más ellátást igénybe vevő, valamint arra illetéktelen személy ne szerezhesen tudomást, különös figyelemmel az ellátást igénybe vevő szociális rászorultságának tényére.

Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez. A Sásdi Szociális Szolgálat irodájában kifüggesztésre

került a szolgáltatás egy ellátottra jutó önköltségének összege, a fizetendő személyi térítési díjak mértéke, illetve az ellátottak betekintést kaphatnak az intézmény működési költségeiről.

Az ellátottjogi képviselő:

Segítséget nyújt az ellátást igénybe vevő jogainak gyakorlásában.

Jogosult az intézmény működési területére belépni, vonatkozó iratokba betekinteni, szolgáltatást végző dolgozókhoz kérdést intézni. Az ellátott jogi képviselő nevét, elérhetőségét az intézményben mindenki számára jól látható helyen ki kell függeszteni.

B) A szociális szolgáltatást végzők jogai

A szolgáltatást végzők esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkakörülményeket biztosítson számukra.

Közfeladatot ellátó személynek minősül az alábbi munkaköröket betöltő személy:

- a szociális étkeztetést végző asszisztens
- a házi segítségnyújtást végző gondozó, ideértve a vezető gondozó,
- a szükségletfelméréssel megbízott személy
- a klub vezetője és a terápiás munkatársak.

II. Az ellátandó célcsoport jellemzői

A Sásdi Szociális Társuláshoz tartozó településekre jellemző a Magyarországot is érintő társadalmi elöregedés, az egyszemélyes háztartások növekedése. Az urbanizáció következtében a családok egyre nehezebben tudnak gondoskodni szeretteikről. A szociális ellátórendszer célja, hogy biztosítsa az életkoruk, egészségi, mentális állapotuk, szociális helyzetük miatt a rászorulóknak a nappali ellátást, illetve a házi segítségnyújtást.

Mindezekből következik, hogy a szociális ellátás területén fel kell készülni az igénybevevők számának növekedésére. Az ellátórendszernek a felmerülő igényekre gyors és hatékony választ kell adni, úgy, hogy az ellátás minél tovább saját környezetben legyen biztosítható.

Szociális jellemzők

Az idősek életszínvonala a lakosság egészéhez hasonlóan csökkenő tendenciát mutat. E korcsoporton belül azonban jelentős jövedelmi különbségek mutatkoznak. Az időskorúak jelentős részének megélhetését általában a nyugdíjból származó jövedelmek biztosítják. Mivel az egyszemélyes háztartásokban élők arányszáma magas, így az anyagi lehetőségeik erősebben korlátozottak az átlaghoz képest.

Ellátási szükséglet

A Szociális Szolgálat folyamatosan figyelemmel kíséri a térségben élő időskorú lakosság szociális és egészségi helyzetét. A társult településeken jelentkező új ellátási igényeket viszonylag rövid időn belül (2-3 nap) teljesíteni tudjuk.

A Szt. 62. § (1) bekezdés értelmében az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk

miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályait a fenntartó társulás döntése alapján a gesztor települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

Sásd Város Önkormányzata az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és szolgáltatásokról szóló 14/2021. (X.7.) önkormányzati rendelet 21. §-ában szabályozta a jogosultsági feltételeket. Eszerint a 70. életévét betöltött személy életkora alapján jogosulttá válik az étkeztetés igénybe vételére. Az egészségi állapottal összefüggő okot, a fogyatékoságot, pszichiátriai betegséget és szenvedélybetegséget orvosi igazolással, a hajléktalanságot nyilatkozattal kell igazolni. A kérelmek elbírálására az intézményvezető jogosult.

A célcsoport száma és aránya a településeken:

Sásd	200 fő	6 %
Felsőegerszeg	10 fő	7 %
Meződ	10 fő	7 %
Palé	3 fő	3 %
Varga	3 fő	3 %
Váznok	5 fő	4 %

A célcsoporton belül a jelenlegi igénybevevők megoszlása a teljes ellátási területen:

	férfi	nő
betegek, szenvedélybetegek és fogyatékkal élők	48	49
hajléktalanok	3	-
idősek:		
70-74 évesek	9	17
75-79 évesek	13	19
80 év feletti	17	29
Összesen:	90	114

A célcsoport elsődleges szociális problémája a betegségből (pszichiátriai betegségből, szenvedélybetegségből) esetleg hajléktalanságból adódó akadályozottság a meleg étel előállítására. Nagyobb részük arra is képtelen, hogy az ételért elmenjen, 80 %-uk az ebéd hazaszállítását is igénybe kell vegye.

III. Az ellátások igénybe vételének módja

A) A nappali ellátás igénybevételének módja

- A nappali ellátás igénybevétele önkéntes, mely történhet írásban és szóban. Az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik.

- A nappali ellátás szociális szolgáltatást csak a jogszabályi előírásokban rögzített feltételek megléte esetén lehet nyújtani.
- Az ellátás biztosításáról - az igényjogosultság előírt vizsgálata után – az intézményvezetője dönt. Esetleges elutasításról a Szociális Szolgálat vezetője az ellátást igénylőt írásban értesíti.

A nappali ellátást a szolgáltatást igénybevevő (jogosult) és a Szociális Szolgálat vezetője közötti **Megállapodás** alapozza meg.

A megállapodás tartalmazza a szolgáltatás tényleges tartalmát, a szolgáltatást igénybe vevő jogait, illetve kötelezettségeit, valamint a szolgáltató vállalásait.

B) A házi segítségnyújtás ellátás igénybevételének módja

Az igénybenyújtás formája

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele **ÖNKÉNTES**:

- az ellátást igénylő kérelmére, indítványára történik;
- ha az ellátást igénylő személy cselekvőképtelen, a kérelmet, illetve indítványt – az érintett személy véleményét lehetőség szerint figyelembe véve – a törvényes képviselője terjeszti elő;
- a korlátozottan cselekvőképes személy a kérelmét, a törvényes képviselőjének beleegyezésével vagy – ha e tekintetben a bíróság a cselekvőképességét nem korlátozta – önállóan terjesztheti elő.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételét szóban, vagy írásban kell kérelmezni.

A kérelem előterjesztésekor be kell nyújtani: a 9/1999.(XI.24.) számú SZCSM rendelet 1. számú melléklet I. része szerinti orvosi igazolást, valamint II. része szerinti jövedelemnyilatkozatot.

A gondozási szükséglet vizsgálatának részletes szabályait, a vizsgálatához benyújtandó igazolások felsorolását a 36/2007.(XII.22. SZMM rendelet tartalmazza.

A gondozási szükséglet vizsgálatáért, felülvizsgálatáért a szolgáltatást igénylő személytől és törvényes képviselőjétől térítés nem kérhető.

A szolgáltatásért térítési díjat kell fizetni, amelynek feltételeit a megállapodás tartalmazza.

C) A szociális étkeztetés ellátás igénybevételének módja

A szociális étkeztetés intézményünkhöz beadandó kérelemmel indul, melyet az intézmény vezetője 15 napon belül elbírál és határozatban megállapítja a jogosultságot.

Az 1993. évi III. tv értelmében a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért térítési díjat kell fizetni. A térítési díj megállapításánál, a gondozott havi jövedelme vehető figyelembe. A díj nem haladhatja meg az ellátást igénybe vevő rendszeres havi jövedelmének 25%-át.

Az étkeztetés ellátás iránti kérelmet – írásban vagy szóban – az intézményben kell benyújtani. Az étkeztetés iránti igényt az asszisztens által előkészített dokumentáció alapján az intézményvezető

bírálja el. Az ellátásra való jogosultság megállapításáról az asszisztens írásban – jogszabályban foglalt formában - értesíti az igénybevevőt, továbbá megrendeli az ebédet a konyhától. Az ellátást igénybe vevővel az intézményvezető köt e szakmai program mellékletében foglaltak szerint megállapodást. A megállapító határozatot és a megállapodás egy példányát az ellátás igénybe vételétől számított 15 napon belül meg kell küldeni az igénybevevőnek. A megállapodás megkötésétől számított 3 munkanapon belül az asszisztens az ellátottra vonatkozó adatokat feltünteti az általa az Szt. 20 § szerint, az ott előírt adattartalommal vezetett nyilvántartásba (törzskönyv), illetve az igénybevevői nyilvántartásban (KENYSZI).

Az ellátás megállapításával egyidejűleg meg kell állapítani a fizetendő személyi térítési díjat is. A térítési díjat havonta a tárgy hónapot követő hónap utolsó napjáig utólag kell befizetni az asszisztensnél. A személyi térítési díjat az intézményvezető konkrét összegben állapítja meg, arról az asszisztens az ellátást igénylőt írásban tájékoztatja. A személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. Az intézményi térítési díjat – külön a kiszállított és a kiosztóhelyen átvett ebéd - a fenntartó társulási tanácsának döntése alapján Sásd Város Önkormányzatának helyi rendelete tartalmazza. Az intézményi térítési díj a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözete.

Az intézményi térítési díj nem haladhatja meg az élelmezés nyersanyagköltségére, az étkeztetés megszervezésére, valamint az üzemeltetésre az adott évre betervezett éves kiadásoknak a tervezett ellátotti létszámra jutó napi összegét.

Az étel elvitelért fizetendő személyi térítési díj a napi személyi térítési díj és az adott hónapban igénybe vett étkezési napok szorzata. Az étel házhoz szállítása esetén a személyi térítési díj a kiszállításra számított térítési díjnak és az adott hónapban kiszállítással igénybe vett étkezési napok szorzatának összegével növekszik. Ha az étel lakásra történő kiszállítása közös háztartásban élő személyek részére történik, a kiszállításért fizetendő személyi térítési díjat megosztva kell megállapítani. Amennyiben az adott napon a közös háztartásban élő személyek közül csak egyikük étkezik, a teljes kiszállított étkeztetés személyi térítési díját meg kell fizetnie.

A szolgáltatás nyújtását a jogosultság megállapítását követően az ellátott igénye szerint, 3 munkanapon belül el kell kezdeni.

IV. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Szóbeli, elektronikus és telefonos kapcsolattartási lehetőség a klubvezetővel, gondozónőkkel a szolgáltatás ideje alatt.

Weblapok:

A Sásd Város Önkormányzatának honlapja: <http://www.sasd.hu>

Tájékoztató anyag:

A Szociális Szolgálat szolgáltatásairól tájékoztató anyag szórólap készült, melyet eljuttatunk a térség valamennyi településére.

Helyi sajtó:

Sásd és Vidéke kulturális lap

A szolgáltatás telephelyén szóban, telefonon, e-mailben:

A Sásdi Szociális Szolgálat nyitvatartási ideje: 7.30-tól 16.00-ig hétfőtől- csütörtökig
7.30-tól 13.30-ig pénteken

Ügyfélfogadási idő: hétfőtől csütörtökig: 8.00-15.00 óráig.
pénteken: 8.00 –13.00 óráig.

Ebédbefizetés időpontja: - minden hónap harmadik hete, hétfő – de 9 -12 du 13-15 óráig
kedd – de 9-11 óráig

Elérhetőségek: 7330 Sásd, Arad u. 1..
telefon,fax: 72/672-671
e-mail: sasdidosell@gmail.com
honlap: www.sasd.hu

Társulás településein:

Adott település Polgármesteri Hivatalában, illetve a településen dolgozó kollégák szóban, telefonon, e-mailben.

Az étkeztetés ellátásra való jogosultság helyi szabályait, továbbá az intézményi térítési díjat a képviselő-testület rendelettel hirdeti ki.

Az intézményi térítési díj összegéről az intézményvezető a szolgáltatást igénybe vevők számára írásos tájékoztatót küld, az ellátási területen élő lakosságot a tájékoztatónak valamennyi településen (Sásdon az intézményben) történő kifüggesztésével értesíti. A tájékoztató az intézményi térítési díj összegén túl az egy ellátottra jutó önköltség napi összegét is tartalmazza.

Az új intézményi térítési díj összegét az ellátottakkal is közölni kell. A személyi térítési díjak, kedvezmények felülvizsgálatáról az új térítési díjak bevezetésétől számított két hónapon belül dönt az ellátás megállapítására jogosult szerv.

Az igénybevevők közvetlen, napi kapcsolatban állnak az asszisztenssel. Az ellátás megkezdése előtt az asszisztens személyes kapcsolatfelvétel, látogatás útján tájékozódik az igénybe vevő életkörülményeiről, elvárásairól, továbbá tájékoztatást nyújt:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről;
- a szolgáltatás által vezetett nyilvántartásokról;
- a panaszjog gyakorlásának módjáról;
- az ellátás megszűnésének eseteiről;
- a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
- az ellátással kapcsolatban felmerült egyéb kérdésekben.

Ha az ellátást betegség vagy más ok miatt a jogosult nem kívánja igénybe venni, a távolmaradást az asszisztensnek legalább két munkanappal a távolmaradást megelőzően be kell jelenteni. Ennek elmulasztása esetén a kötelezett a térítési díj megfizetésének kötelezettsége alól a távolmaradás kezdetétől számított 3. munkanaptól mentesül. A kötelezett a távolmaradás idejére mentesül a térítési díj megfizetésének kötelezettsége alól.

A falvakban a polgármesterek, illetve a falugondnok útján kapnak közvetlen tájékoztatást az érintettek a szolgáltatás lehetőségéről, tartalmáról és feltételeiről. Sásdon Intézményünk mellett a Sásdi Közös Önkormányzati Hivatal és a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ végez tájékoztató, felvilágosító tevékenységet, igényfelmérést és információ-továbbítást a szolgáltatás működéséről.

V. Demenciával élő személyek nappali ellátásának további szabályai

A demens személyek nappali ellátása a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket láthat el.

A demenciával élők ellátása értékeken alapuló személyközpontú gondoskodás.

A szolgáltatás alapelvei:

- az ellátott nem tárgy, hanem SZEMÉLY, akinek vannak érzései, különleges értékei,
- a szociális munka eszköztárából a Legjobb Barát Modell alkalmazása – a modellt a személyre figyel, nem azt mondja a szolgáltatást igénybe vevőre, hogy demens, hanem azt, hogy ő „Kati néni” aki demenciában szenved

A Sásdi Szociális Szolgálat küldetésének tekinti a személyközpontú szemléletet a szolgáltatások nyújtása során. A személyközpontú gondozás a dolgozók részéről kreatív innovációs készséget és kísérletező kedvet igénylő tevékenység.

Személyközpontú szociális munka érvényesülése a demenciával élők nappali ellátás során

- ✓ Kommunikáció a szolgáltatást igénybevevőkkel
  - partnerség
  - odaforduló figyelem
  - korrekt információ
- ✓ Empátia és a szolgáltatást igénybevevő szempontjainak figyelembevétele
  - megértés
  - empátiás készségek fejlesztése
- ✓ Gondozás légköre
  - pozitív gondozási légkör megteremtése
  - elfogadó gondozási attitűd
- ✓ Respektus
  - a szolgáltatást igénybevevőt autonóm felnőttnek kell tekinteni
  - el kell kerülni a paternalisztikus gondozási attitűdöt és a lekezelő megnyilvánulásokat
- ✓ Kapcsolatépítés (empowerment)
  - megerősíteni a szolgáltatást igénybevevő autonómiáját
  - ösztönözni az önálló erőfeszítést
- ✓ Közösségi részvétel ösztönzése
  - változatos közösségi programok kialakítása és azokba a szolgáltatást igénybevevők bevonása
  - „nyitott klub” koncepciójának érvényesülése
- ✓ Problémás viselkedés kezelése
  - megfelelő gondozási stratégiák kialakítása
  - szükség esetén pszichiáter orvos bevonása

- ✓ Hozzá tartozók bevonása
  - a klub életébe aktívan bevonódjanak
  - érdemi kapcsolattartás kialakítása
  - felvilágosítás, tudatosítás, segítség
- ✓ Csoport munka
  - minden dolgozó fontos a demenciával élők ellátásában.

Gondozási tervek fontos része a demenciával élők ellátásában:

- élettörténeti elemek
- személyiség tényezők feltárása
- életviteli stílus
- egyéni érdeklődés
- megtartott képességek
- változások folyamatos nyomon követése
- naponta egyéni és csoportos foglalkozások, heti tervek alapján kell megszervezni és lebonyolítani
- folyamatos gondozói felügyelet a nyitvatartási idő alatt

Az ellátásra szolgáló helyiség tárgyi feltételei elősegítik a demenciával élő ember könnyű és **biztonságos** közlekedést, tájékozódását, hozzájárulva ezzel is **biztonságérzete** növeléséhez.

Alapvető szempont a stabil környezet megteremtése, a berendezési tárgyak állandósága, irányjelzők alkalmazása, strukturálisan egyszerű, jól átlátható, biztonságos berendezésű – székek, fotelok, asztalok lekerekített formájúak, stabil lábazatúak.

A tárgyakat, amelyek között napközben tartózkodnak a demenciával élő személyek úgy rendeztük el, hogy azok ne jelentsenek balesetveszélyt. A csúszást, elesést okozó tárgyak nincsenek a klubban, pl. szőnyeg, vezeték, küszöb stb.

Törekedtünk arra, hogy a tárgyak a megszokott helyen legyenek, a klubban ne legyen zsúfoltság. A klub helyiségei megfelelő nagyságúak, világosak, barátságosak.

A demenciával élő személyek biztonságát növeltük fogódzókkal, kapaszkodókkal, jelekkel, színekkel, képekkel, amelyek segítik a tájékozódásban, az eligazodásban is.

A klub földszinti, zöld környezetben, udvarral, kerttel rendelkezik.

Az ellátottak **állapotfelmérése** az 1. pontban megjelölt demencia centrum szakemberének véleménye alapján, Mini- mentál teszt segítségével történik.

A **Mini Mental Teszt** egy a 70-es évekből származó gyors kognitív teszt, amit főként a demenciák azonosítására és súlyossági fokuknak megítélésére használnak az orvosi, klinikai pszichológusi és neuropszichológusi gyakorlatban.

A teszt részfeladatai az orientációt, a figyelmet, a központi végrehajtót, a gyorsasszociációk kiépítésének képességét, a megnevezési valamint az analizáló-szintetizáló képességet vizsgálják. A teszt előnye, hogy a tesztfelvétele nem tart tovább 10 percnél, pontozása egyszerű, átlátható, a tévedési lehetőség alacsony.

Alapvető cél, hogy a foglalkozások elősegítsék az ellátottak **meglévő képességeinek stabilizálását** a lehetséges mértékig **fejlesztését**, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

Ennek érdekében a fejlesztési programok az alábbi elemeket tartalmazzák:

- **Mozgásterápia** Testtudat, testséma kialakítása, megerősítése, ülőtornával, labdajátékkal. Finom-motorika, kézügyesség fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.
Módszerei pl.: labdajátékok, két ujjas fogás, megtartás, sodrás, papírtépkedés, ceruzafogás, hajtogatás, tapintásos tapasztalatok, egyensúlygyakorlatok, stb.
- **Zeneterápia**
Olyan pszichoterápiás eljárás, amely a zenét eszközként használja komplex személyiségfejlesztés vagy gyógyító tevékenység keretében. A zene eszköz az élménykeltésben és az élményfeldolgozásban, mint nonverbális terápia hatékony módszer. A hangulati és érzelmi életen keresztül jut el hozzájuk, oldja a pszichés merevséget vagy lágyítja azt. Aktív zeneterápián az éneklést, hangszeres zenélést, passzív zeneterápián a zenehallgatást értjük.
- **Táncterápia**
A melódia és a ritmus kombinációja. Célja a harmonikus funkció elérése.
- **Művészetterápia**
A művészetterápia lényege, hogy a demenciával élő személy azt fejezi ki, amit verbálisan kifejezni nem tud. Az aktív művészetterápia célja az alkotás (pl.: festés, rajzolás, gyurmázás stb.). A terápia oldja a szorongást, javul az önértékelés, elősegíti személyiség szinten tartását.
- **Játékterápia**
Közösségi és egyéni játékok pl.: memória kártyák, dominó, építőkocka, fejlesztő játékok stb.
- **Biblioterápia**
Az olvasmányok kiválasztásánál a demenciával élő személyek érdeklődési körének, mentális állapotának megfelelően kell dönteni. Tartalmuk különböző lehet pl.: mesék, rövid anekdoták stb.
A mindennapok során folyamatosan kell törekedni a memória-erősítésére, régi ismeretek, ismerősök felidézésére.

A foglalkoztatáshoz tartozik a régi emlékek felidézése, történetek elbeszélgetése, az ízek és illatok felidézése, melyet közös sütéssel-főzéssel hívunk elő, ez megnyitja azokat a képességeket, hogy tudjanak társalogni tárgyokról, emberekről, szokásokról, helyekről és eseményekről.

A demenciával élő személyek biztonságának fontos része a tájékozódás segítése is.

A demens ellátásban részesülők ellátási színvonalának biztosítása érdekében a klub vezetője rendszeres és tartalmi kapcsolatot tart az illetékes demencia centrum szakembereivel. Évente megszervezi az ellátottak állapotfelmérését.

VI. Jogszabályi háttér

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről
- 36/2007. (XII.22.) SZMM rendelet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól
- 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 2016/679 EP rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (általános adatvédelmi rendelet)

Mellékletek:

1. Megállapodás - minta
2. Házi rend
3. Szervezeti és Működési Szabályzat

Sásd, 2024. 01. 26.

Dr. Jusztinger János
elnök

M e g á l l a p o d á s étkeztetés szociális szolgáltatásról

mely létrejött egyrészről

a Sásdi Szociális Szolgálat (7370 Sásd, Arad utca 1.) képviselőjében Orbán Éva intézményvezető, mint az étkeztetés szociális szolgáltatást nyújtó intézmény, a továbbiakban: szolgáltatást nyújtó másrészről

..... (családi és utónév; születési családi és utónév)

..... (születési hely és idő, anyja születési családi és utóneve) ..... szám alatti lakos, mint szolgáltatást igénybe vevő (továbbiakban: igénybe vevő)

között a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. §-ában foglalt étkeztetés szociális szolgáltatás nyújtásáról az alábbiak szerint.

1. A felek megállapítják, hogy az igénybe vevő kérelmére a szolgáltatást nyújtó intézményvezető étkeztetés szolgáltatásra való jogosultságot állapított meg.

2. A szolgáltatást a szolgáltatást nyújtó biztosítja munkanapokon naponta egy meleg ebéd

* elvitelének lehetőségével

* az igénybe vevő lakására történő szállításával.

Az ebéd átvétele a kiosztóhelyen (Sásd, Szent Imre út 25-27. Sásdi ÁMK napközi konyha) lehetséges naponta 12-14 óra között. A lakásra szállítás naponta 12-14 óra között történik.

3. A szolgáltatást ..... naptól kezdődően

* határozott időre: ..... napjáig

* határozatlan időre

kell biztosítani. Az ebéd kiadagolására, szállítására alkalmas edények (éthordó) biztosítása, annak tisztántartása az igénybe vevő kötelezettsége.

4. A szolgáltatásért térítési díjat kell fizetni. A személyi térítési díjat az intézményvezető a megállapodás napján érvényes intézményi térítési díj alapján napi ..... forintban állapította meg. A személyi térítési díjat az intézményvezető az intézményi térítési díj vagy a szolgáltatás tartalmának változása esetén jogosult felülvizsgálni, módosítani. A térítési díjat havonta utólag, a tárgyhót követő hónap utolsó napjáig, az étkezési napok és a személyi térítési díj szorzataként kell megfizetni.

A szolgáltatást folyamatosan kell biztosítani, amennyiben azt az igénybe vevő hosszabb vagy rövidebb időszakra nem kéri, a szünetelést írásban vagy szóban kell jeleznie legalább 2 munkanappal megelőzően az asszisztensnek.

5. Az étkeztetés feladatellátás szervezője az asszisztens, aki a szolgáltatást nyújtó székhelyén vagy a ..... telefonszámon érhető el, az ellátással kapcsolatos kérdéseket, bejelentéseket, információkat fogadja.

6. Az igénybe vevő tudomásul veszi, hogy az intézményi térítési díjat a fenntartó, míg a személyi térítési díjat az intézményvezető évente felülvizsgálja.

7. A szolgáltatással kapcsolatban felmerült észrevételét, panaszát az ellátást igénybe vevő a polgármesternél terjesztheti elő. A polgármester maga gondoskodik a sérelem megszüntetéséről, illetőleg előterjesztése alapján a képviselő-testület dönt.

8. E megállapodás módosítását bármely fél kezdeményezheti. Az ellátás megállapítására hatáskörrel rendelkező intézményvezető döntése alapján a megállapodás módosítható.

Sásd, ...

intézményvezető

igénybe vevő